

الى التتجى جلد

مطبعه سى : نور عثمانیه ده  
اسكى مكتب ملكيه قارشو سنده

تلفراف آدره سى :  
استانبول : تروت فنون

بكرى طقوزنجى سنه

ساحب امتياز ومدبر مسئول :

احمد احسان

تلفون نومروسى

استانبول : ۱۴۰۲

# تروت فنون

نجشبه كونلرى چيقار ، مصور عثمانلى غزته سيندر



№ 1420

نجشبه ۳۱ تموز ۱۳۳۵ - ۲ ذى القعدة ، ۱۳۳۷

عدد ۱۴۲۰

## تروت فنون

۱۳۳۵ - ۱۳۰۷  
۱۹۱۹ - ۱۸۹۱



افاده

مشاركه بي متاقب استانبول يولارينك اوزون مدت قبالى قالمسى حسيبله  
اسويچرده ۱۹۴ كون امتداد ايدن چيچورى اقامتم ائناسنده آلى آى وظيفه  
نشريه سى ايشايه موفق اولمىيان « تروت فنون » بوكون خدمته يكيدين  
باشليور بكرى طقوز سنه دره نجشبه كونلرى ائشار ايدن « تروت فنون »  
۱۳۱۷ سنه سنه بيلديز سراينك امريله بركره يدي هفته تعطيله اوغرامشيدى .  
مشاركه ائناسنده اسويچرده محصور اولق ايكنجى تعطيل چيچورى تولىد  
ايلاه دى . تروت فنون بوايكنجى توقف چيچورى كره ماضى ادبى و علميه سنه  
لايق برطرز نوينده ايقاي خدمت چك ائناسنده انشالله موفق اولورز .

احمد احسان

SERVET-I-FUNOUN

1891 - 1919

Par suite de l'absence de son propriétaire Ahmed Ihsan Bey qui était resté bloqué en Suisse depuis l'armistice, le **Servet-i-Funoun** avait subi une interruption de sa publication pendant six mois. Le **Servet-i-Funoun** reprend aujourd'hui son service qui continuait très régulièrement depuis 29 ans.

استانبول نوښتونه

۲۷ نومو ۱۹۱۹

اپور سرای رونی دولاشیر کن آهسته یول آیپوردی؛ اون درت آیدر کورمه دیکم وطقوز آیدر هیچ بر خبری بیله آلفه موفق اوله مدیغ سوکیلی استانبولی محزون کوزلمه سیر ایلپوردم. خرقه سعادتک اوزرنده توج ایلدیکنی کوردیکم شاهانه باریق، پادشاهمزه زیارتی خبر وریپوردی؛ دورین ایله ده دقتی بافته باشلادم... آلی والای تعقیب ایلپوردم؛ آلی سرای برونی اسکله سندهر کوب شاهانه یه مخصوص اوله رق دورمقدم اولان واپوره تقرب ایلپوردی. اوراده اسکله یاننده کوردیکم قره کور بیغینی، سؤ طاله مزنی بکا بردها اختصار ایستی... قارمه قاچدم! تاریخ عثمانیک اک مهم وقایعه محنه اولان اسکی سرای اسکله سنک، استانبولک اک کوزل نقطه سی ایلننه رغماً، بویله اشای عادیه ده پوسی پالیش اولسندن متولد تأثراتی، شهر امینی جمیل پاشانک کچن اقشامکی غزته لرده او قودیم حقی شکایتی بر آ ز تمذیل ایلدی. اسکی سرایک اطرافنی احاطه ایدن تاریخی باغچه سنهلردر متروک و سفیل حالده بر ایلیمشیدی. جمیل پاشاالتی سنه اول بوراسنی مطروح بر یاریق حالنه افراغ ایدر کن اونک تشبث عمر ایلپورانه سی اطرافنده قدر کدا چشمانه شامتله یالیشیدی! نه غریب حالدرکه شمعی اون تاریخی، لطیف موقع عثمانیک سؤ استعمالته قارشی ندای تأثری آنجق اوندن ایشیدپوروز. زده اواسکی معترض؟

\* معترض اولق قدر قولای؛ فقط موقع فعلیانه کجوب اورته یه اثر قویق قدر کوچ اوزون مدت استانبولک حیات وهیجانندن اوزاق و خبرسز قالدقن صوکره حیات عمومینک ایچنه لک، پک آچی و عبرت آمیز اولپور. نه یی اوقوسم، کیمی دیگلمسه یالکیز تمریض ایشپورم. اوت، بو بویله اولز، بو بویله کیتمز! دیورلر و صوکره خفیف بر تبسم معیندار ایله برشی افهام ایدپورلر: «ایش باشنه بن گلیم که... دن عیارت! لکن بز تمریض و تنقید دوره سی چوقدن کچدک. شمعی پک قیصه برنده منحصر اولان اجرا زمانده بز. بر بری کال دهشتله تعقیب ایدن وقایع فوق العاده دن استفاده و تنظیم استنبالیز ایچون او کزده کی آتی ویا سنکز هفتنه تک تاریخ عثمانیکه موقعی هیچ کورولمه مش درجه ده مهمدر. بو هفتنه لک حسن استعمالی قدر خدمت وطنه تصور ایلیمه یورم. ماضیمزی دولدرن سوه استعمال ییقینلری تلافی ایتمک اوزره او کزده کی تاریخی هفتنه لک حسن استعمالنه موفق اولورسه ق اوزمان سکون و سلامت کوره چکز.

\* سکون و سلامت... شمعی بتون دنیانک آرادینی شی! هر ملت چیر پینیور، اوغراشیور؛ ظیه هپ سکون و سلامت واصل اولق آرزوسندن عبارتدر. فقط دنیانک صلح و سلامتی بو درت سنه لک محاربه ده ایله آلت اوست اولدی و ملتله

زماندارلرینک سلامت محاکمه وروقی اویله غاطلره اوغرا دی که بکله دیکمز دور سلامتی ادراک ایتمک ده سا چوق زمانه محتاج! صبر لازم؛ مین اعصاب لازم؛ وخصوصاً مغلوبینده دخی محافظه و قارو حیثیت لازم! تاریخ مالک اک زیاده کشمکشه معروض زمانی اولان متارکه آیبری دنیانک برنجی صلح پورز ماتنی اسویچره لیلر آره سننده کچوروب اورالرده کی تحولات فکریه به وفتاغلرده کی تکامل تدریجی به شاهد اولدیغ ایچون زمانک هرشیدن زیاده مؤثر برعامل مسالت و خلاصکار اوله جفتنده امیدم چوق قدر. مغلوبینده دخی و قور و حیثیت پورز اولم. موعود «حق و عدالت» دعا سنک قارشینسه چیقان موانعه رغماً یته حسن قبول کورمی چوق محتملدر. \* محتمل اولمایان برشی وارسه اوده حریدن اولکی حیات او جوزلفنی بردها کورمکدر. بوساده بز مملکتده دکل؛ هر طرف بهالیق علیننه باغریور؛ ظالمر مملکتی، بیطرف مملکتی، مغلوبلر مملکتی هپ یکز باندر. پیشکامده فرانسه زجه «فیغارو» نک ۱ نومو تاریخی نسخه سی وار؛ سر مقاله سی «معیشت بهالینی حقند بقیات» در. مقاله نک محرری اسکی زمانک رؤیایکی تلقی اولنان او جوزلفنه قدر چیقور، مثلاً فرانسه قرالیتی زمانده سرایه منسوب مشهور مادام منتنونک اون ایکی کشیک مکلف دأثره سی بومیه ۷ کیلودن زیاده ات ویاغ صرف اولحق شرطیه ۲۷ بیق فرانق کی اوقاق برمیقله اداره ایلدیکنی یازپور. کچمش زمان اولورکه خیالی جهان ذکر! بو قدر اوزاق زمانه کیتمه نا حاجت! مطعه منک بدایت تأسسنده، یعنی ۲۹ سنه اول بعضاً بتون همتزله، عمله منزله یکریمی بش کشیک کاغذخانه ویا کوکوصفا سی یاپاردق. بول یتمک و ایچمک شرطیه قایق پاره سی داخل اولدینی حالده هر دفعه سننده بشپوز غروشدن فضله مصرف ایلدیکی واقع اولزدی... بولر رؤیا اولدی؛ ساده بزده دکل؛ اسویچره ده عینی تظلماتی دیگلیوردم. اوراده شمعی ات کیلوسنک ۱۶ فرانق یعنی بز پاره منزله عتیق قیسه سنک اوج بیق لیرا اولدیغی دوپارسه کز نه دیه چکسکز؟ محاربه دن اول استانبولدن پاسه بحر سفید طریقیه برنجی موقعه اعظمی ۲۵۰ فرانق ایله سیاحت قابل ایکن بن بو دفعه کی عودت سیاحتمه اسویچره دن ایتالیا طریقیه استنبول کک ایچین ترن و واپور بدلی اوله رق ۸۰۰ فرانق و پردم. اسکی ۲۵۰ فرانق ۱۱ لیرا ایدر ایدی؛ شمعی ۸۰۰ فرانق ایسه ۱۲۰ لیرا ایدپور! دیمک چوق سنهلر ایچین لرلر بزدن قلانه میه جقظ ظن ایدرم. هله بز مستحصل موقعه کچمزه انوخد بالله اسکیمی کی دائماً مستهلك قالیرسه ق، المزده کی، آوو جزد، کی ثروت چوق سورمه دن، اعظمی ایکی اوج سنه ده، بز به جک ویکه جک و برنله انتقال ایده جک! شمعی بیاسه سی دوشول و محقور کوردیکمز قائم لریمز تبدیل مکان ایتدکن صوکره فیات اصلینسه عودت ایدرک یکی صاحب لری برقات ده زنگین ایده جکدر. حیفا که بویله اقتصادی تهلک لک قارشینسنده تدبیر اله حق برده، بز ی اون سنه در ازوب قهر ایدن فرقه و اوبلا سی ایچنده تکرلپوروز؛ عجباً زبه دوشه چکز؟

احمر احسانه

بر حسب حال

خاطر لر دن چیقه جق قدر آرادن زمان کچمدی، روشن اشرف بک بر بیق سنه مقدم بر چوق ارباب قلمی ادبیات و صنعت نامنه استجواب ایتشدی. بو مقاله لر نی بالاخره کتاب شکنده ده طبع ایتدی. محررک ظریف و بر پارچه ده مستهزی تعریف و توصیف لر دن صوکره، ادبانه کاه متعظم، کاه متعظم و متهم جواب لری، قناعت لری، حکم لری صیره، صیره آلی، آلی کچوردی. موعظه لر دن، درس لر دن طوتک زده هجوبه لره قدر، هر شی و هر شی اولطف ملاقات لره بر ورغبت بولدی. روشن اشرف بک نه دن سه بی بو خصوصه استقنا ایتامشدی. مادام که بر قاج مجموعه و جریده ده وزنی، وزنمز بر قاج یازیم انتشار ایتمش، (دیپور لره که...) مصنفک سلسله استنطاقه بنده مجبور التحاق ایتمش. اخطارینه اطاعت ایتدم. و ادبیات و صنعت نامنه اولان فکر مک و قناعت مک بر قسمی... فقط صورت معکوسه ده، یعنی تعریف ایده رک، افشا ایتمکی مناسب کوردم. سوزلمک ثروت فنونه تعلق ایدن فقره سندن احمد احسان بک متأثر دکل، متخطر اوله رق مجموعه سنک ۷ شباط ۱۹۱۸ تاریخلی نسخه سنه اوزون و زمانه کز تاریخ ادبیاتی یازلق نصیب اولورسه، یازه جق اولان لره مهم بر و تیقه اوله ییله جک کوزل بر مقاله درج ایتشدی. (ثروت فنون) مجموعه سنک دکل (ثروت فنون) مکتب ادبک مجمل بر تاریخچه سی یازرق، ادوار ادبک باشلیجه لر دن بری اولان بش آلی سنه لک مساعیسی تلخیص ایدپور. او مقاله نک مطالعه سی هر محب معرفته عاجزانه توصیه ایدرم.

اوت، (ثروت فنون) استعداد مزه، ذکا مزه، احتیاج ابداع مزه، غایه خیالیزه، حاصلی انسانی حیواندن ومدنی بدویدن آیران خصائل و خصائل مزه ۱۳۱۲ (۱۸۹۶) سنه سندن ۱۳۱۷ (۱۹۰۱) سنه قدر مشفق بر ملجا اولدی. او وقتکی حالدن متصرف اولانلر (ثروت فنون) ک حریم صمیمند طویل انیرلر و دردا شیرلردی. احمد احسان بک برادر من بونی خلاصه تعریف ایدرکن بیله کوزلرینک یاشاردینی سوزلرینک اهتر ازندن آکلا شیلپور. بز شمعی او بکنم دیکمز زمانکی قدر مسعود دکل، چوق و بک چوق بد بخت. فقط دهاا بختیار و جسماً، روحاً دهاا مرفه اولسه بقی، یته او اوزون کیجه لری و سیاه کونلری تحسره آگار و آگاردق. چونکه حرارت امید ایله ضربان ایدن کنج کولکلر من، تجربه نک و تحقیق خشین وارد افشا آتته هنوز محرم اولمامشدی. او یاشلرده خیال حقیقه ظاب و حاکمدر. حاکم مراتبی حلاوت امید ایله تمذیل ایدن و دائماً مسعد بخش اولان کنج لک ایده آلی بز کی مقتور دقیقه لر مزده بیله تقویه و تشجیع ایدردی. هر نه اولورسه اولسون، بو محققدرکه انسانده کچمش کونلری آرادان برخسته لق، بر (داء الصلح ماضی) وار. نه قدر بد بخت که بز بو کون یالکیز ماضینک دکل، مستقیلک ده انقراض نارمازی او کنده دلشکسته و متحیر دوشونپوروز. آرقه من کبی، او کزده مناز... \*

اوزمانلره عائد خاطره لری بو مقاله لر مناسبته یاد ایدرک کچن کون احمد احسان بکله بر چوق دردا لشدک. طبق یکریمی بوقدر سنه اول اولدینی کی. یالکیز بر فرق ایله: اوزمان بر امید آرقه سننده قوشیوردق. شمعی ایسه... احمد احسان بک مسدود الطریق اولدینی چون اسویچره ده مجبور اقامت بولندیغی مدنده (ثروت فنون) کزده آفتشاری بر قاج آبی موقت بر انقطاعه اوغرا مشدی. مطبوعات اسبوعیه من آراسنده صاحبک فرط عنادی سابه سننده اطول عمره مظهر اولان بو مجموعه یی تکرار نشر ایتمک اوزره بولندیغندن (ثروت فنون). نسبت قدیمه سنندن بشقه قیمتی اولپان معاونت قلمیه سی طلب ایتدی. ایستدیکی وعدی - هم ده بر جزیه شکران شکنده - و پردم. شمعیلک باشلیجه شریک سی مدحت جمال یکر. نامی مزایاتی تعریفه کفایت ایده جک ایچون بو قیمتی آرقداشک تعداد اوصافی بولنده اطناب کلام ایتمکی زائد کوردم. (ثروت فنون) یکریمی بوقدر سنه اولکی نفاست وانتظامی کورمه بیلمیری... بونده بک شبه لیم. توفیق فکر ت ایوده کی ازواکاه مؤبدندن ثروت فنون اداره خانه سننده کی رحله اشتغالی باشنه کسه بیله... چونکه اوزمانکی محرومیت معنویه منک اک بویوک مسیبه ظن ایتدیکمز استبداد اداریه قارشی بز می تدافعی، هم تجاوزی صورتده یا قنلا شیدیران و برلشیدیر صمیمیتی قوت اداره بسبتون عمو ایتدی. اویل ظن ایدپور و اویل کورپورم که (مودت و صمیمیت) کله لرینک مدلوللرینه لاقبل یکریمی سنه، اوتوز سنه بیگانه قاله جقز. بو هر ج و مرجه اخلاق آراسنده بر چوق متانتلر و وجدانلر ضربه احتیاج ایله ده ورلدیلر. فقط محتاج اولمق مزینده محضا ذوق و کیف ایچون بارعاری حسبیه لله دوش افتخارینه آلانلر کورلمدی دکل. احمد احسان بک توفیق فکر تله شریک مساعی ایتدیکی صیره ده، خیالاتنه هم مجلوب، هم قربان کیدن نامق کال، امین اول حشره سورض حسرت ارباب استعداد بر از صبر ایله دهر دوندن آلق داد لازم سه

یتیله اولا کندی وجدانی، صوکره ده بز کیلر نی خلوص یتله آدامش وزهر له شدی. او درجه ده که بدین و سیاه بین توفیق فکر ت بیله بوظا ایچنک ماوی صلویه قارشی، بو مملکتده ده بر کون صباح اولورسه خلق... شکنده هم مترد، هم متمرد ایدر فیصیلدپوردی. اوزمانی، اوسامانی، اشقودر نه ک شمالدن نجدک جنوبه قدر اوحوددی، او کثرت و شوکتی کتیر یکر، (ثروت فنون) ک دبدبه قدیمه سی بلکه دهاا مترقی بر شکلده عودت ایدر. سلیمان نظیف

تربة محبي الديني زيارت

موتاسندن زياره احياسنه حرمت ايدن شام اوزون عصر لردن بري حق افتخا... بيوك نولورندن آير : دون روضه صمدح الميريه ي زيارت ايمشسك ، بوكون تربة محبي الميريه . كيديوروز ، قهرمان سياستدن صوكره قهرمان معرفت .... معركه كي مدرسهنك ده قهرمانى واردر : صرقد صمدح الميريه ده سيف اسلامى سلاملا مشدق ، شيمدى شيخ اكرك قراكاره ابديسنده معرفت اسلامى سلاملا جهقدق .



بر آيدنلى وطنداش زيبيك Ua Zeibek d'Aidin

اندلسده طوغان بو بووك مهر ذكا ، شهبه يوق كه ، اقطاب اسلامدن بري در ؛ حضرتك جبل قيسونده كي مقبره مباركه سنه چيقاركن قلم دييوردي كه : فتوحاتمكيه ، فتوحات ايوبيه كي بر تاج مفتخرتمزدر .

محاضرات الابراه مؤلفي حقيفة الك بو كسك مناسيله بووكدي : حقيقتك الك زياره استحقاق ايدلديكي بردورده - قرون وسطاده ديك ايسنيوروم - حضرت محبي الميريه كشف حقايقه وقف حيات ايتدي ؛ هر كس ياراسه كي ظلمتدن ذوق آيركن اونور حقيقتي آزادي ، وتون اجر همي اولهرق حياتنه تكفير وماننده تحقير ايدلشسدي . سرتاج اعصار اولق ياقيشان

جسد پاكنك سوپرونتولكه آيلدش اولديني روايت اولتور : يارني ، سكرنجي عصر هجرت بو قدر مظالم وظالمى ايدى ؟ . محقق اولان شودر كه شام عنانلى انه كنجيه قدر مدفن شيخ هيچ بر اثر حرمت كورمدي ؛ حضرتك عظام واجب الاحترامى قالين سوپرونتو طبقه لري آلتدن چيقاران سليم اول اولمشدى : بو ، اعتقادجه سام تاينك قبري حوزة اسلامه آلمسندن ده بيوك بر خدمتدر . سام اولك حيات سلطنتي بونكله افتخار ايد بيلير .

درد عصر دنبري جسد محبي الميريه اسلاميت قدر ساده ر مسجدك كوشه سنده عام و حكمت كي بسط بر تربة ايجند ، يايور . صندوقه سنده برجهه نوراني و برجهه تفكر علوي حس اولتور . بر زمان عالمك كفران نعمتي آلتنده قالان ، شيمدى عالم اسلاك هامة شكر آنده در . سوپرونتولره ستر ايدلك ايشه نيمان ششمه معرفت ايشه مواجهه خشوعمزده غالبانه متجلى ايدى . سكوت حرمتمز دييوردي كه :

— اووخ ، حضرت ، هر عصر سنك كرمي خاطره كه بيكي بر قدمه اولور ؛ سنلر تعدد ايتدكه سن بو كسلورسك ؛ انسانيت كاله يانلاشدجه سكا باقلاشه جق ؛ نور عرفانمز قوتانديك سسك



آناطوليك الك مهم مخرج اقتصادي و تجاريسي اولان واليوم يونان اشغالنه اوغرامش بولنان از مير شهي منظره لرندن Le qual de la douane de Smyrne

آيسلدي وتون بر غنيمت نور ايله بوجاهده دن عودت ايتدك . چافانده كه بارقه فتوحاتك بزم قاني و حاجز كوزلرمي آنجق قاماشدردى . لات ظلمتي وعزاي جهلى بيقيما كسه بيله صارصك . سن بو يوكسك ، چونكه الهي بو يوك طائيدك و بو يوكسك چونكه الهي سودك ؛ وسنك ماهيت قانيك اعجاز معرفت الله ايله ياريم بر بقا آلدى . ايشته عتبه تربه كده بر سما يوكسكلكي وار ، اورايه واصل اولونجه اوييه ساندم كه بر تختكاه عرفانه چيقدم و اورادن پوشيده حكمت چيقيه جفم ....



از ميرك يونان مسكر لري طرفدن زمان اشغالنده شهيد ومظلوم دوشن وطنداش لر بيزك ايتام و ارامنه ياردم ايتك مقصد خير خواهانه سيله هلال احمر خانلر مركز بيزك مشاركت انجمن برونانه سيله تشكيل ايدن هيت اغستوسك سكرنجي جمعه كوني كلخانه بارقنده مكل بر تزه ترتيب ايلور . بو تشيت شهرامني جبل پاشا حضرتلرينك تحت رياستنده در . وطنداش لر بيزك بوتشيه اشترك خصوصنده كوستره جكارى نهاك از مير فلا كنيديه لر بيزك آلامنه بر درجه به قدر دوا اوله جق و حقوق و مانيه منك مدافعه سي امرنده سكون ومهابت ايجنده بر غيرت اوله جق .

جناب شهاب الدين



بر نشيده [\*]

بر كوزل كورمش ايدم رؤياده ، مثل يوقدر ، دبرايدم ، دنياده هم كوزل ، هم ده بك نزيهه ايدى ؛ كو كده بهضاً اولقاي زاهر ، زهره شكلنده اولوردى ظاهر ؛ برده ليكن سزه شيبه ايدى . هاكس اولمشدى او سزدن كولا ، ليلى ايتمكده سراسر احيا ... اسمي ده غالباً و مبر ايدى . وصف كزده قيصلق بر محذور ، كوريكز سز بني لكن معذور ، يازديفم چونكه بر بدبه ايدى . ويانه ، مايس ۱۹۱۹ عيдахق حامد

[\*] و مبرم خام نامنده بر محذرة محترمه نك آلبومنه بالبداهه الشاد ايله نحرر ايدلشدر .

كندى حذوقه نه ايسه خالق طلمه نظرأ عالمي سن اويله بولدك . سنجه بتون عظمت خلقت بر تمثال خالقدى . معماي موجودات حضورنده حيران قالانرك پناكاهي آغوش تصوفدر : سني ده اوراده مصلوب ريب و تحقيق حس ايدسيورم . اكرچه سنك ديده ادراك بتون جهاني احاطه ايدجك قدر واسمدي و نامتاهيلك سنك كره بصيرتكه صيغدي ؛ فقط ظواهر اشيايه سن دائما ؛ « يلان ! » ديدك و ماوراي مرسيانده ديدار حقيقي آرادك . انكار و ايمانك متساوياً رؤيت حقه مصروف اولدى : شمس فكرك برليل مجهوله نفوذ ايدنجه آكلابوردك كه اوندن ده قارنلق بر كيجه وارمش و آكلابوردك كه مفتاح معميات ده باشقه بر معمار ! آراتق سنجه « معرفت » بيلمك دكل خالقه طوغري بو كسلك اولدى ؛ مسأله ايماني دماغكدن زياره قلبك حل ايتدك ؛ ديدك كه : طبيعت ماديه خارجنده كي طريق هدايتي نور فكردن زياره نور حس ايدنيتلا تير ؛ في الحقيقه عقلمزله سماره چيقسسه ق بيله اوراده آنجق شمس حقيقي بي بولورز . شمس حقيقتله بولوشمق ايچون چكمنزي كو كسمزه طايا يارق كندى كو كغزي ديكه ملي بزم . سر طبيعت بزم ايچون ايدى بر قارنلق در : سنك ذكاي شعبيك اونى استكشافه

سایحی زیارت

شعر:

رخساره در ، عمره خاکدر ، اونونام :  
 رحمتی بابام ، شیمدی اون اوچ بیل اولوبور تام ،  
 برکون بی برتریه بچرایه کونوردی .  
 صرحومک اوآق ساچلره رغماً مسمی کوردی ؛  
 تاریخ ایله همحال اولان آق صاجلی بوکور سس ،  
 « کل ، باق ! » دیدی « حالا برآوچ خاک مقدس ،  
 چینک ، جاوانک ! » مغربک آفاقه حاکم ؛  
 بیلهکی بو طورانلری کیمدر ، بو یاتان کیم ؟  
 کیمدرکه باصوب قبرینه قالفان بو هیولا ،  
 برسلطنتک مشعل اجلانی حالا ؛  
 انوامه طونار تریه اعصار اوزرندن .. ؟  
 کیمدرکه بوسس بویله بوجلهکجه دریندن ،  
 — نیلک لب موجاتی صارصارده اینلر —  
 صف صف دیزیلوب چولهکن اهرام اون دیلکر .. ؟  
 میرانی بودوات ، بو خلافت ، بو وطنمش ؛  
 یاغش اوچنک کونسه هیبتله اوزاغمش ؛  
 دقتله باق اوغام ، بو هیولای مهیبه !  
 کیمدرکه بوسندوقه ، کیمدرکه بو تریه .. ؟  
 اوچ یوز بو قدر میایون آدم وارباش اوچنده .. ؟  
 آکلات بوجسدکم که قارا کاق اوچنده  
 اوچ قنمهیه حاکم قلیجک قبضه سی یارلار ؛  
 اجلالنه دوت یوز سنه واردکه طاپارلر .. ؟  
 اوغلم بو هیولای طایر جدی حسینک ؛  
 مفتاحی آلمشدی بو آلر حریمینک ! .. »

بچاره به بیلمک که اوئاننده نه اولدی ؟  
 هیچ آغلامایان کوزلری بردن بره دولدی .  
 حق سزدی بو یاغش ؛ اوده حس ابتدیه سیلیدی .  
 آرتیق او ، ده مین کوردیککز چهره ده کیلیدی .  
 برکولکه ده کیل ، آرتیق او ، برقله ، برآن ..  
 آلتش بیلک انقاصی اولان چهره ایچندن  
 بو کلهدی یاروب ظنقی برجهه زنده ؛  
 آق صاجلی اورپردی قارا کاکلر ایچنده ؛  
 تاویغه قاریشمش کی سیاهی قاراردی ؛  
 برحق غرورک عصبی منه سی یاردی  
 ظلمتلی ترددلری محزون باقیشتنده .  
 « اوغلم ! .. » دیدی « بن حبر ایدوب اون آلتی یاشنده ،  
 یاووزک اماناتی چیکنه ، دم ایشته .  
 روضه ، حریم ، صابدر معبد ایشته ! ..  
 سندنده یاشارسه ک سنک اوغلك بونی بکلر .  
 صارسین او اماناتی بو قولر ، بو بیلکلر .  
 بر باق ، نه قدر آزدن اولنلر اجلله ! .. »  
 اجدادی کوستردی اوزاقلرده آیلله .

ظلمتده آچیشم کی بر پرده مهم ؛  
جانلاندی ، قیلماندی خیالده برعالم ؛

شاعر اسوم محمد عاکه

سنجاقلره ، حزارقلره مستغرق افکلر ؛  
 آفاق یاروب بوکسلن اوچ طوغلی قاووقلر ؛  
 قان صیرمائی چیکنلر ؛ عدم یوزلی قاشلر ؛  
 طوغ آکسلر اوستنده باقیر چهره لی باشلر ؛  
 مغفولرک آلتندن اوزاغمش ایری کوزلر ؛  
 طاغ کوهلر اوستنده اوطاغ پارچه سی یوزلر ؛  
 باراقلر ؛ او عقالره شایسته قاناکلر ؛  
 دیزکینلری ، باشقلری صوم صیرمادن آتلر ؛  
 برکولماری خنجر کی سیپ سیوری قوشاقلر ؛  
 آهن کویهلر ، حلقه لی ، هیبتلی قولاقلر ؛  
 جوشنلی تبرزلر ؛ اوزون صابلی طوپوزلر ؛  
 سمالری هیکل کی بازولر ، اوموزلر ؛  
 خنجرلی کرلر ؛ باشی اسکونلی نفلر ؛  
 طوقانلری شوقندن اوچان کوس ظفرلر ...  
 شیدای ظفر باشلرینک طولقه لرله ؛  
 مغفولرینک حلقه لانان دالقه لرله ؛  
 چیکنلرینک موجّه خون سم وزولره ؛  
 طاغیر کی ابعادی آزه ن سینه لرله ؛  
 افرادی خروش ایتمه آماده براردو .  
 نا اوکده سلیم ک قوجه مان طانی طوروردی .  
 ابرانه کیدن ، صره کیدن بورغون آتیله ؛  
 اقوامی رکاننده طونان سلطنتیله ؛  
 اطراف بوون انجیلر ، آلسلر ، ایگلر ؛  
 حرمتله قاووشمشدی مهابتلی بیلکلر ؛  
 یارلاردی رکاننده طوران باشلر عموماً .  
 عسکرلرینک زینت وداراته رغماً ،

ساده بیدی اوپک : صاردی بی بز ، کیدیکی به زدی .  
 سس یوق ، حرکت یوقدی . . . کورن جانلی بید زدی .  
 بر بلومی هیکلدی دو یوق له لرله ،  
 دم دک باشی ، جامد یوزی ، ثابت نظرله .  
 مظلم کوزی بوم بوشدی ، او بوشدی ده کویا  
 اعماقه درت یوز سنه در کوردیکی رو یا !

لکن کلرک حال طبیعیه ونکی ؛  
 دستاری قیلماندی ؛ هوالاندی اوزنکی ؛  
 شاهین کی افلاک سوزولش اوچپوردی ؛  
 شهبالی ده برلکده پندن اوچان اردو . . .  
 هپ بردن اولوب ممرکک ناطقه سازی ،  
 زنجیر ایله باغلاغش اولان طویرک آغزی ؛  
 بدست غضب صالده برارق کرز کرانلر ؛  
 لب تشنه خون اورپردرک سیف و ستانلر ؛  
 — بر ولوله برلله تکبیر اوکی ، آردی —  
 باراقلر اوچار ، باشلر اوچار ، آتلر اوچاردی !  
 اوق ؛ بالطه ؛ قلیج ؛ قارغی ؛ جسد ؛ لاشه ؛ دومان ؛ قان ؛  
 خشینله دوشن ؛ جمله ؛ بیتاب ایله قالفان ؛  
 بارولری کولکرده اوچان برج و بدتلر ؛  
 بو صوقلری کوهلنده دوشوب جان چیکیشلر . . .

دالمشدی کوزم ، موجّه نخوتدی که نوری ؛  
 جوق کوردی فلک سانکه شو برلظه غروردی ،  
 اقمندن افول ابتدی اوموکب ، اوشه نشاه . . .

قارشیمده وجودک سه رلوب برله ناکاه ؛  
 ای طاقی بیتمش وطن ، ای ام مقدس ،  
 باقدم : باصیور کوهلکه طوبراق دیبه هرکس !  
 قوشدم ، آرام چهره کی باقدم که چانوردی .  
 آلتکده آکلام که کتاهک اوقونوردی .  
 تتره ردی ، قویان بارچهرک ، هر برآیمده .  
 تخلیصکه ، فریاد ایدوب ، امداد آرامده ،  
 قوشدم که خیالندی اقلرده کی اردوم .  
 حرمتله آصیلمشدی ، قلیجدر دیبه ، قوشدم ،  
 چکدم که قینندن . وده بر یاضی ده میردی .  
 نیم دیرکه بونک صینته آفاق آ کیلردی !  
 بوشلنده قوشارکن آرابوب هریری مفتور  
 طوبراقده اوزاغمش کوره رک قیرضی بر نور  
 باقراق دیبه آلمک ، نه باقسم اوده به زدی !  
 باقراقدی ، فقط آه موج ایده سزدی !  
 اقمده بلیره شدی که بر بادیه قوشدم ؛  
 « بیغمبرمک روضه سی . . . بولدم ! » دیبه قوشدم ؛  
 باقدم ، نه بی طوندسه طوروب : طاشدی ، آفاجدی

معبدره قوشدم که بوتون طاشدی بیغینله !  
 سونش اولاجقدر دیبه حسلرده خصومت ؛  
 افرادی برلشدی صانوب قوشدوغم امت ،  
 باقدم که یقیندن ، اوده ، هیات ، قارالتی !  
 قالمشدی قوشوب کیمه دیکم بربرک آلتی .  
 اولادکه باقدم که جریحه کده کی قان یوق .  
 سن جان و بریورسک ینه باقدم که باقان یوق .  
 باقدم ، کفنکدر صاریلان طیفکه قات قات .  
 باقدم : طوقونوب کوهلکه طوبراقدی حقیقت .  
 بیله بزلره قوشدجه کولوسر دیبه غمزه ک ،  
 باقدم که چقار قارشیمه ظلمتده جنازه ک !  
 طوردجه خرابه کده ایپ ایصنر کیجه لرده ،  
 باقدم که اوقور نامکی نسیان بچلرده .

براک ایچین آرتیق کورونن طوزدی ، دومانندی .  
 لکی اوده جوق سورمه دی ، ایجه لندی ، اوزاندی .  
 آرتیق براووزن چیزکی اوچار ، دالغه لایرکن ،  
 بردن بره بر دود خروشانک ایچندن  
 — قپ قیرضی بر نور ایدوب اوستنده موج —  
 بر قلعه نیام ایله دی . . . تشخیصی فقط کوج .  
 تعیین ایدم هم جالری راه ک ، قاهره نکمی ؛  
 یالکز طانیدم برج خرابنده سلیم ی !  
 بن باقامش اولسه دمده بیلیردم اون کیمدی .  
 آرتیق کورویوردم کیدن افرادی ده شیمدی ؛  
 برهاله کسيلمشده حکمدارینه اردو ،  
 قوینده سلیم یله برابر دونیوردی .  
 لکن بو ، اوعسکری ؛ نه اولش نثانی ؟  
 سوزلر اون مقبرلرک اولسه بیدی لسانی !  
 بن سوبیله م : صحنه بی رحمنه حرک  
 یوز بیک بو قدر کیتدی ، کلنلره اوتوز بیک !  
 لکن بو ، اوعسکری . . . ؟ اوت ، ایشته اوعسکر ؛  
 آتلر هپ او آتلر ؛ بونفرلر اونفرلر ؛  
 جوشنلر ، او ؛ چیکنلر ، او ؛ عینا او آلایلر ؛  
 عینله اوسنجاقلر ، او بیلدیزلر ، او آیلر ؛  
 مغفولر ، بو یوک کوزلی ، قاین قولی بیغینلر ؛  
 مغرور ظفر دالغه لانان باشلر ، آلتلر ؛  
 آهن چکلر ، چهره لر ؛ آهن کی آلر ؛  
 بکزه ردی کاپتاره یولادینه بللر  
 بازوی مشیتده دوران تبر قضانک ! ..

اوچ قطعه فیاضی آلدسه جهانک  
 جوق کورمه بیکز بر بائیکز ، کیمش آلانلر !  
 بر قطعه به صیفینعی بوجوشده کی قانلر .  
 البت او حکمداره پاک آزدن برآوچ خاک ؛  
 یوق شبهه که البت او حکمدار غضبناک ،  
 فتح ایله یجک باشقه بر عالم بولایسه ؛  
 حائل اولماز خون خروشانه کیمسه ؛  
 قان دالغه سی شکلنده جوجانلاردی ، آلبردی .  
 مادم که عروقنده اوقان واردی ، آلبردی .  
 مادم که بو بوکش کره لردن بیله بینی ،  
 البت اوکا لایقدی دوشونمک حریمینی ؛  
 ظن ایتمه که برنامیه سز بادیه آلمش ؛  
 کیتمش اون بر باشقه جهاندر دیبه آلمش .  
 زبرا اوجهانکیره بومادی کره آزدی ؛  
 زبرا او بوسیاره به قانع اولامازدی ؛  
 فتح ایله دی طوبراقلری معنا بو بودوبده ؛  
 حالا اودر احفادینک اجلالنه زبده .

دوت یوز سنه اولکی شو اقبالی بوملکک  
اجدادیمه عائددی ، بیلیردم ؛ یته لکن  
ذلتدن اوصاعمش بونالان روجه ، هیات ،  
لازمندی ، خیالاً ولو اولسون ، بومیاهات .

یارب ، بونه عالم ، بومیدر بوقسه قیامت ؟  
یوق ، سوبله جهنمه ، پک اعلا ! .. نه بو ظلمت ؟

یوق لیل عدمدر دییه جکسه ک ، بو آلونه ؟  
هم لیل عدم همده جهنسه بو حجه ،  
رم ، لکدر عرش جلالکده سنک بو ا  
دینکده برابر سونیور سیل شوغری بی .



برسلطنتک قائل غروبده کی ظلمت  
دولمشدی بو تون افقه که ، بردن بره ، حیرت !  
شیمشک کی باشدن باشه بیرون طلقاتی ،  
قارشیمده جیغوب طوردی بر آق ساجلی قاراتی .  
طوتمشده بقامدن ، بی صارصاده او فرتوت ؛  
« آکلایلیک » دردی « کیمکدرکه بو نابوت  
اوج یوز بو قدر میلیون آدم محتویاتی ؟

دفن ایله دیکک بویله کیمک حق حیاتی ؟  
پامال مذلت سورونوب دورمايه بویله ،  
ترجیح ایده منیمدک اولوب کیمه بی ؟ سویله !  
حالا یاشامقدن نه در طالده امیدک ؟

احدادیکیک احیادی اُزدر برملی میدک ؟  
چیکنه ندیکم آرتیق یتیشیر ، بول بکا کورستر ،  
اقاضی دیکلد بره جک ، بر یاتاجق بر .  
نیرم قدر اولسون ، اوت ، اوج بش قاریش اولسون ؛  
کافی که فقط دشمن آتیق باصامش اولسون !

لکن بو آدم کیمدی ، نه جراثیل آدمدی ؟  
سیاسنه دقتله صوقولدم که ...  
بابامدی ...!

مرحمت جمال

تحقیقات اوبیه صحیفه لری :

### محمد عا کف

زاتی - آناری

معجزات انبیایی چوجوقلمزده بزه آکلادبرلرکن، حضرت داودک آنده دمیر بالمومی کی بوموشار واوی ذیشان آهنه ایستدیکی شکلی وررمش دیرلردی . محمد عا کف بکک شعرلری کوردکن صوکره ، معجزه داودک افاده ایتمک ایستدیکی معنایی دها زیاده وضوح ایله آکلادم . اشیا به وحداته اعاده شعریت ایتمک بزدن زیاده منمک اولان قدما، شمعی اویله ظن ایدیوروم که، بونده حقیقتدن زیاده مجازواستعاره کوزتمشدره عجباً (منامیرزبور) ایله بومعجزه صویه آراسنده برمناسبت یوقی در ؟ .. بونی بن تمین ایدم . فقط اوقدرت ایستر حقیقی پارمقلرنده ، ایستربنان تنظیمنده اولسون ، (زبور) صاحبک یداعجازنده آهن نه ایدیسه ، (صفحات) شاعرینک دست ایداعنده کله وهروضده اودر . اصولوقواعدی بیلمدیکم فقط قرق سنه به قریب برزماندن بری نازینی وقهرینی چکدیکم افاعیل و قفاعیلک بعضاً نه قدر سرکش ، نه قدر متمرد اولدیفنی بیلیرم . احتمال که محمد عا کفده بوملکیکی احراز ایچون اوزون سنلر چالشمش و بورولمشدر . فقط (بوسه قال) اسکندرک هنرم و تبارنه فصل منقاد اولدی سه اشهب عروضده (صفحات) صاحبک اراده سنه اویله تسلیم عناد ایتدی . نثرلرمنه بیله غبطه آوراوله جق سلاست افاده وسهولت بیان شاعرک منظومه لری مثالندن تقریق و تمیز ایدر .

(سهولت) می ؟ .. هیهات ! .. مسلکدن اولیانلرک صو کی اوقودقلری اومصر اعلا ، متمتع الابداع در . وقبیله عبدالحق حامد بکک بریقی حقننده نامق کمال مرحومک دیدیکی کی : بو سهول

متمتع ده قل ؛ چونکه « متمتع » فقط « سهول » عد اولنسنه امکان یوق ...

محمد عا کی تدقیق ایتمک ادبیاتمک بر شخص متمازنده مندیج بردورینی تعمیق ایلمکدر . بن عجزمی مانع تاقی اتمیرک بوکا چالشه جفم . اثردن اول مؤثری ایضاح ایدم :

محمد عا کف بک فاتح مدرسلرندن اییکلی محمد طاهر افندیکن صلبندن هجرت نبویه تک ۱۲۹۰ سنه سننده واستانبولده دنیایه کیشدر . والده سی بخارالی برخانم در . (حقک سسلری) نده کی برمنظومه سننده - که ایلرده بحث ایده جکز - شاعر دیورومک :

بابام فاتح مدرسلرندن اییکلی خواجه طاهر افندی مرحومدر که نیم هم بابام ، هم خواجه مدر . نه بیلورسه کندیسندن اوکرندم . شعرک دها آبی آکلاشیلسنه و مرحومکده رحمتله آکیله سنه وسیله اولور دییه شو حاشیه بی یازمایه مجبور اولدم .

محمد عا کف بکک چوجوقلمی دیندار ، صاف ، طاب و زاهد

#### احمد امین بک



صاحب امتیازمک اسویچره ده  
مصور قالدینی ائشاده بعض مطبوعات  
آرقداشلر بزه

منفازله کوندرلمش ایدی .  
بولردن « وقت » صاحبی احمد امین  
بک شهرمنه عودت ایتدی . « وقت » ک  
دیدیکی کی بملکتک تور وهرفان صاحبی  
برکنجی حقننده روا کوریلن بر بویوک  
حقسنزلی تعمیر اولمشدر . مصونیت

شخصیه حقنه ، امین بکک شخصی واسطه سیله ایدیلن تجاوزدن دولایی حاصل اولان نافرمانی بنه عین حقنه عین ذاتک شخصنه ترضییا ورلدیکی کوروب تمذیل ایدیوروز . رفیق محترمه بیان خوش آمدی ایدرز .

برمسلمان محیطنده گذران اولدی . وه میشت  
متقدمه سنک اشکالی زمانک ایجابات طبیعیه سی  
آز جوق تمذیل ایتمکله برابر ، ایلمک دوره  
حیانتک اساسنی وروحنی شاعر اصلا تغییر  
ایتمدی . او عالمی بزه قسماً شوسوزلرله آکلادیوروم .

ایچمده جوشه کلوب لجه لجه استفراق ،  
اذان اوقوندیمی بیلیم ، آچلمه دن آفاق ،  
طلایی سینیه چکش پاتان سواقلردن  
کمال وجد ایله کچدم ، اوکده بر میدان  
کوروندی فاتحه کلیدم آکلادم ، آرتیق  
کیدنجه جامعه باقدم که بکلور اویاتیق ! ..  
صوقولدم آرتق آنک سینیه منورینه  
اوطوردم اوکده کی مقصوره جککرب برینه .  
فضای مبدک انجمعاً مشاعنی ،  
اولمه لمه دیزلمش ضیا قوافلی

کورنجه کلدی چوجوقلق زمانلرم یاده ..  
نملر دوشوندم اوساعنده بیلسکز اوراده ! ..  
سکز یاشنده قدردم . بابام کلیر : « بویجه  
سنزکله جامعه کیتسه کچوجوقلر ، ابرکنجه .  
کیدرسه کز کلک ، اما نمازده اوسلو طورک ؛  
سرامکز پارمازاتی سه ایسته او اوطورک  
دیوب آلبردی برابر نمله قاردشنی .  
کرنجه جامعه حالیه قوبور بر پشی ،  
ناز قیلاردی . بن آرتق قانتبه آواده  
نه عاشقانه قوشاردم خصیرلر اوستنده ! .  
خیال ، اونوز سنه اولکی حالی پیشمدن  
کچوردی . باشلادم آرتق یأنده کورمه به بن :  
بیاض صاریق ، تیز ، یاشبه الی بش آنجق ؛  
وجودی زنده ، فقط صاج صقال زیاده جه آق .  
مهیب یوزلو بر آدم ؛ ادب کزین ناز ؛

یاشنده برکوچوجک قیزجفله بک پارماز  
یشیل صاریق براوغلان که : باشده بوسکول بوق .  
امامه سنده فسک باغلی ساده بر بویوق ! .  
صاریق جان بوزولور ، صوکره شو بوله بر طولانبر ؛  
براز کچرینه وایت مثالی طالع لانیبر ! ..  
قوشار قوشار طورده ماز قانت دینره آمین ،  
ناز بیتر ، اوزمان قالفه رق او بپر کزین ،  
آلبرچوجوقلری ، اوغلان فنار چکر اوکده .  
کلوب دوشراوه بورغون ، دالاریک آسوده  
درین براویقویه . . . . .

فسنک امامه سندم بوسکول برینه ساده بر  
بویوق باغلی اولان اویشیل صاریقلی  
چوجوق ، غریک علوم طبیعیه وادیه سنه  
ایصال و قوف ایتمکده هیچ بروقت تمصب کو  
سترمدی . اوقودی ، اوکره ندی . بونکله برابر ،  
اودستار سیزین آئنده نبت ایتمک باشلامش

اولان دو حه ایمان ، علوم مثبتته تک صرصر تقنیناتیه  
بیقلمادی . اعتقادی تقلیددن تحقیقه ایصال



ازمیرده برسوقاقی وایغیر محسولی نقلیاتی  
Une rue à Smyrne



ازمیرده قورو ایغیر استحضاراتی  
Commerce de figues sèches à Smyrne ,  
la mise en boîte pour l'exportation .

دکلم. قدر معنویسی نه قدر بالاتر اولورسه اولسون، مثنوی شریف صنعت قطه سندن نه کیت، نه کیفیتجه (شهنامه طوسی) به معادل اوله ماز.

ایسکلی مدرس محمد طاهر افندیبنک صلابت دینه صاحبی بر ذات اولمقله برابر، عصرک ایجاباتی حقیله ادراک ایتیش برخواجه افندی بولندیقی ده از جمله مخدومه و پردیکی تریه دن مستبان اولیور. بر طرفدن جامعله عرب و عجم اسانلریله علوم اسلامییه تعلیم ایتدیردیکی خیر الحلقه، بر طرفدن ده استانبول ملکیه اعدادیسنده اعدادی تحصیاتی کوستردیور. تحصیل عالی بی ده برنجیلکله نشئت ایتیش اولدینی بیطر مکتبده اتمام ایتشدر.

کیمیا، حکمت، نباتات، حیوانات، تشریح، فزیولوژی، حاصل رهن دین ظن اولنان علوم طبیعیه کنج شاعرک مسهوف عرفان اولان فکرینه افشای راز ایدرکن، وجداننده کی ایمان ازلی به طوقومغه عادتا قیومیور. محمد عاکف، مدرس دن کورتوردیکی حمله اعتقادک بر ذره سنی بومکتبلره براقه دن وبالامکس اولنردن مایه تقویت آلهرق جدال حیاته آلهدی.

دیار ایمانی اولان عربستانله، اب واجدایبنک منشأ و مقری اولان آراناولقده و آناتولیده سیاحتلری واردرد. بوملکتلرک طاشنه طورراغه هیچ برشاعرمن محمد عاکف قدر ربط عشق ایتماش و اولنرک ضیاعنه هیچ برشاعرمن محمد عاکف قدر صمیمی کوز یاشاری دوکامشدر.

بالقان محاربه سی اسلامک آروپاده کی صوک طوبرانلری غضب ایتمک چالشیر و غضب ایدرکن محمد عاکف، ددهمک سوردیکی، جان اکدیکی طوبراقتیدی.

نوحه لری آراسنده دده سنک سوردیکی و جان اکدیکی طوبراقلری، اوستنده کی نفوس مظلومه ایله، مؤبدآ سوندرملک قصیدیه طوتوشدیرلش خانانلرک ضایع پناه کوشه لری، جامع لری، مسجدرلی، قبه لری، مناره لری دوشونیور، کورویور و کوسترییوردی. ایشته هجرت نبویه نك ۱۳۳۱ نجی سنه سی ده کلدی. ایشته ربیع الاولنک اون ایکنجی کیجه سی. حضرت محمدک، تاریخ قمری حسابیه، بیک اوچویوز سکسان دردنجی سنه دوریه ولادته مصادف اولان بولیه ملیله مبارکه شاعره ماتم مظلومیتی دها زیاده احساس ایدیور. اطرافنده، کولکنده، وجدان و ایماننده پیغمبرندن بشقه حسب حال ایده بیله جک برکیمسه یوق. طالع اسلامه ستملر ایدن برنیاز مستمده انه ایله دیورکه:

بیلر کچورکه، یا محمد،  
آیلر بزه هب محرم اولدی...  
آقشام نه کونشلی برکیجه بدی...  
ابواه، اوده لیل ماتم اولدی...  
عالم بوکون اوچویوز الی ملیون  
مظلومه یامان بره نام اولدی:



دوقتور اسعد پاشا

اوچ آی اول، کوتاهیبه بی اولونان دوقتور اسعد پاشا، حکومتک، خطای واقعی تعمیر ایدن مساهمه عادلانه سی اوژرینه استانبوله دوندی. مظلومیتنه حرمت حسنی مکتبلریبنک عنعنه سی حاله قویان طبیه طلبه سی طرفندن حیدر پاشا ریختیننده حرارت و حرمتله استقبال ایدیلن اسعد پاشایی «نوروت قون» ده صیغه اشقیاق ایله فارشیلار.

ایتدکن صوکره محمد عاکف دها قوی بر مسلمانی اولمشدر. حضرت محمدک تجلیاتی شاعرک هر صبر اعنده عیاناً کورونور. مثلا تصویر ایتدیکی بر (میخانه) دن جوشان نفرت حسلری بیله اوکا تریبه دینه سی القا ایتشدر.

محمد عاکف بک انسان عربیه مدرسه لر مزده تحصیلی معناد اولان علمی مرحوم پدرندن مکملأ اوقودی. یالکنز از باب شعر و ادب آراسنده دکل، دیگر ذوات و علما میاننده ده (صفحات) شاعری عربجه به وقوف عمیقله احراز ممتازیت ایدر. فارسی بی ده صورت مخصوصه ده اوکره نرک محمدک صنادید بیانی تتبع ایتیش و بونلر آراسنده اک چوق سعدی ایله حضرت مولانای سونمشدر. فردوسی بی سوری، سوزمی بیلمیورم... قوجه طوسینک قدرت شاعر بی فوق العاده تقدیر ایده جکنده شهیم یوقدر. فقط سومک مسئله سی قایه، وجدانه تملق ایدر. محب عزیزمک بی تکذیب ایتمه جکنی امید ایده نرک طن ایدیورم که، فردوسینک ملیت حسنی عجمده اک اول و ایجاد ایدرجه سنه ایقاف ایله حس دینی محکم ایتدیرمک ایستمی شهنامه ناظمک یادگار بیانیله (حکک سسلری) شاعرینک وجدانی آراسنه بدی بردای افعال چکمشدر. فقط بن بوخصوصه ده اولنک قدر متعصب

چیکنندی حرم یاکی شرعک ناموسه یا باجی محرم اولدی...  
بیننده اوتن چاکک سسندن  
بیگلرجه مناره ابکم اولدی.  
الله ایچون ای بی معصوم،  
اسلامی براقه بویه بیکنس،  
اسلامی براقه بویه مظلوم.

بالقان حربی اناسسنده آدریانیک دکزنندن مرمره و آطه لر دکزلینه قدر جا بجا آتیلان طوپلر صوصدی، فغان ایدن آغز لرله آغلایان کوزلره طوبراقلر طولدی، برچوق برلرده اذائلر مؤبدآ سکوت ایتدیله. تاریخک یاد لایندندن بشقه اورالری تخطر ایده جک اسلاملرک قالیجه بی بر زمان دخی و اسفا که کله جک؛ فقط شووان اوچ مصرعک اهترازه کتیردیکی و آغلادینی کولکلر، تأثر کریانی نسلدن نسله تودیع ایده جکدر. ویل اوقومه که کندنندن صوکره وجودینی اخطار و خصوصیه ماتمی ترتم ایده جک شاعر و مآثری اولیه!

بشقه بریرده ده بالمنااسبه دیمشدم که:

... بیوک شاعرلر، لسانیه ابداع آثار ایتدکاری عرق و قومک استقبالی احضار و تنظیم ایله، تاریخی تحکم ایدرلر. اوله ظن ایدیورم که فیکه نك برته شیل، قرطجه نك بر و برژیلی اولسه بدی زمانلریبنک اک کار کذار بر هیئت اجتماعه سی تشکیل ایتیش اولان شوایی قوم، تاریخ اقوامده بر بتم مؤبد قالمزادی. آتیبالک وجدانلری حیران ایدن قهرمانقلری بیله قرطجه بی ایکنجی حیاته ابعات ایده مدی.  
اگر بروناستان دیرلش ایسه، عمر نانیسی مرحله ده ماکدونایی اسکندرک غلبات سیفیه سنه ویا بوغبلرک ثبات یادینه دکل، اصل یونانی اولان حکما و شعرای قدیمه نك فتوحات فکریه سنه مدیوندر.

بسی رنج بردم درین سال سی،  
هجم زنده کردم بدین باری...!

بیتیه بحق اعلان مباهات ایتیش اولان فردوسی طوسی بر (شهنامه) سیله شاعر و بهادر قومنک خوابیده اعصار اولان روح حساسی و یاندیوردی...

ایشته بزم محمد عاکف ده میراث اجدادی، وجدان احفاده نقل و تودیع ایده جک بر قاچ بیوک شاعر منک بریدر.

هیچ اونونام: بالقان حربینک صوک صفحه سننده و صوک کونلرنده استانبولده بر (مدافعه ملیه هیاتی) تشکیل ایتدی. نشریات شعبه سنه رجانی زاده محمود اکرم بک رئیس انتخاب اولمشدی. اعضا میاننده محمد عاکف بک ده بالطبع موجود ایدی. بن استاد اکرم کی آثار ادبییه کی کوزلر آکلار و تقدیراتنده مصیپ بک آز ادیب کوردم. تشویقی دریق ایتمز، فقط ثنائی ده تبذیر ایلردی. (صفحات) شاعرینه بزم ایچون بر (شهنامه ملی)

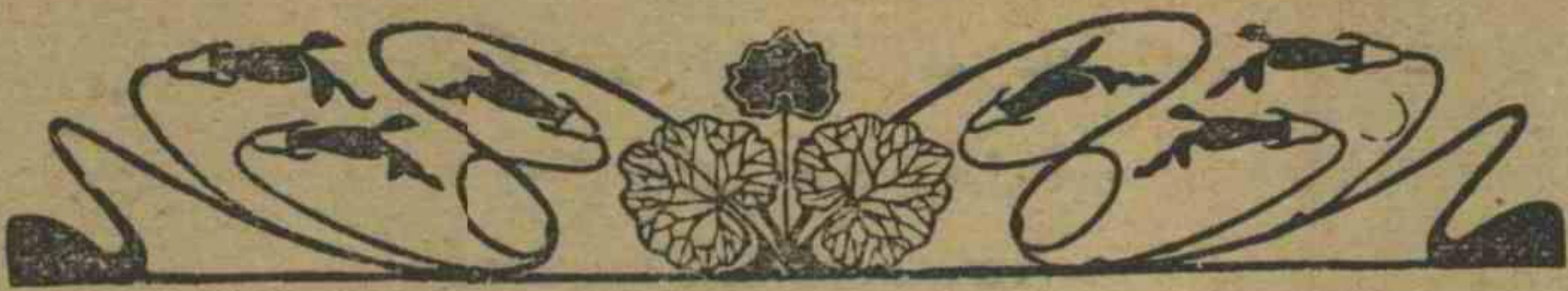
یازمسی و بو بولده بر اثری ابداع ایچون وجودی مقتضی اوصاف و شرائطی یالکنز کندیسندن کوردیکی، محمد عاکفک مسالک شعرینه معارض اولان برایی ذات ده موجود اولدینی حاله، او مجلسده، عادتا وصیته بکنزه بن بر طوزایله توصیه بیان ایتدی. باب عالی قریبنده کی (مدافعه ملیه) بناسندن بک اوغله قدر اول کون مرحومه برابر کلشدم. بومسنه لای بولده ده تکرار ایله محمد عاکفک اشعاری حقیقه مقتونیتلر اظهار ایتدی. استاد اکرمک طلب ایتدیکی شیئی بز همبز (صفحات) شاعرندن رجایتملی بز. محمد عاکف عرب شاعر لری آراسنده ابن الفارسی، ترکلردن فضولی بی، فرانسرلردن لامارتینی بک زیاده سویور. لامارتینی دیگر قرانمز شعراسنه ترجیح ایتسنده کی سبب ظاهر در؛ چونکه لامارتین الله ایمان ایدر. دین اونک اک بیوک منبع الهامی در. فقط ابن الفارضه فضولی به مقام تقوی منحصر طومستنده کی سائق و سببی بیلمیورم. عشقی...؟

بندن فضولی ایستهمه اشعار مدح و ذم  
بن عاشقم، همیشه سوزم عاشقانه در

بیتنی شعار صنعت اتخاذ ایتیش اولان فضولی طرزنده محمد عاکف بریت یازمامش ویا یازمش سه اعلان ایتماشدر. محمد عاکف یالکنز جناب حقه، پیغمبره، اعظام اسلافه، جمعیه، انسابیه اعلان عشق ایتدی. جانانن، رقییدن شکایته بدل، همجنسه راجع محرومیتلردن، سفالتلردن فریاد ایدر. طبیعتک محاسنندن، مناظرک، اشجار و ازهارک کوزلکلرندن، کوزل چهره لرندن آلدینی مایه تحسسی دایما کزله مش، کتم ایده مدکلری ده جمعیتک الواح مقدراتنه مزج ایتشدر. او، سالیانیه جامعک قبه سی آلتنده کی بهاتی، هالایا طاغریبنک اک یوکسک ذروه سی قارشیننده بیله حس ایتمز.

فقط ادبیانده بویه دکل در. کوزل اولمق شرطیه هر اثری سور. فضولینک غزلیاتی کی محشم کاشانینک مرثیه سی، آلفونس دوده نك (جهق) سی، (صافو) سی کی، عبدالحق حامدک (بر سفیله ایله حسب حال) سی اونی متأثر ایتمکده هم قدرت و بک آهنکلدر. هجا و بی نظیر اشرف مرحومک مستهجنانی بیله عشق صنعتله تقدیر ایتدیکنی بالدفاعه کوردم.

فرانسزلردن آلفونس دوده ایله آمیل زولایی بک زیاده سودیکی سویلور. بویایی ادیب و محب، ظاهرده عین مسلک سالک ظن اولنور؛ فقط حقیقتده طرز تالی و خصوصیه طرز تحریر لرله انتخاب ایتدکاری موضوعلر آراسنده فرق کلکی موجود در.



## تحقيقات ادبيه ستونلری

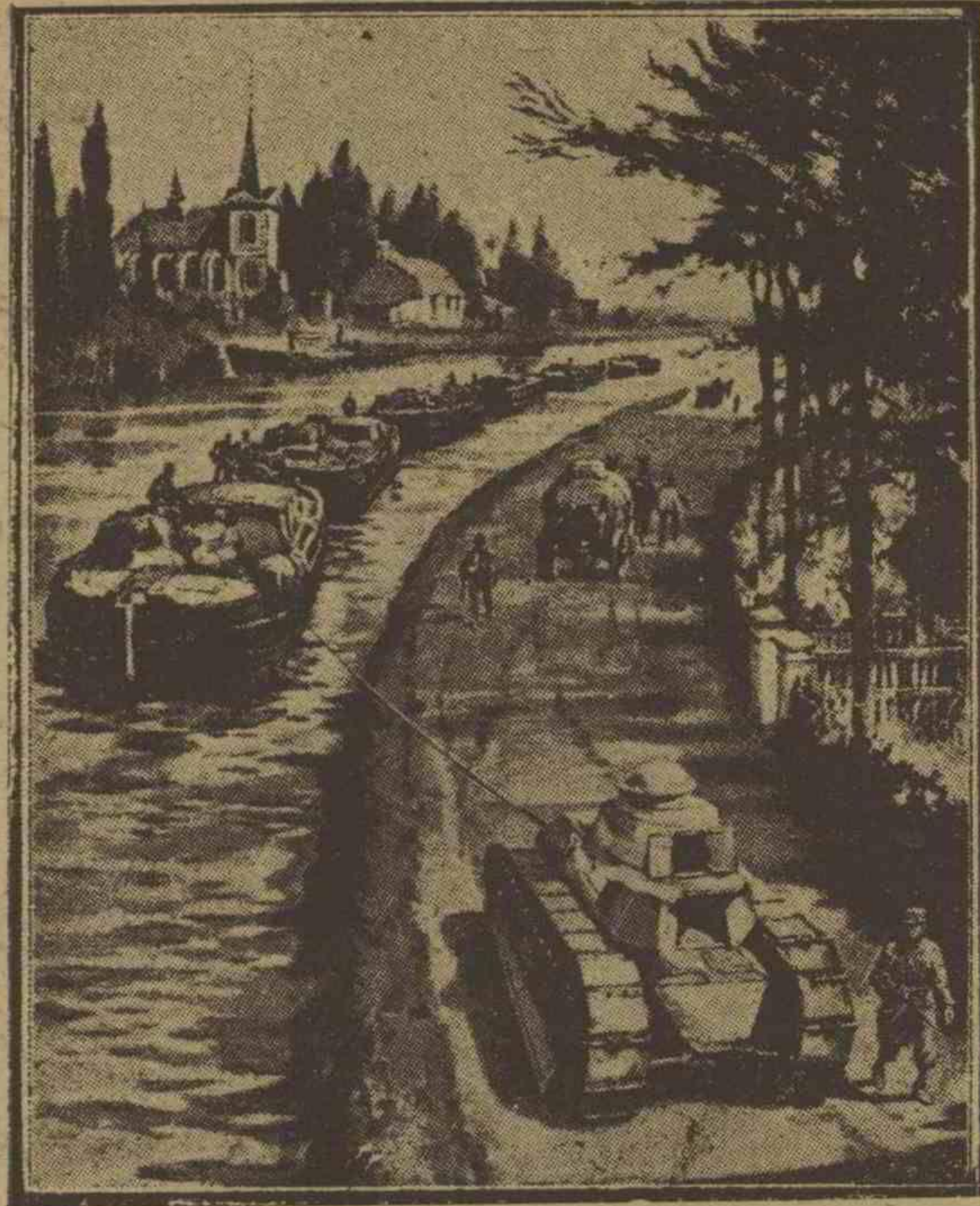
اسلاف کیماری اوقومشار ؟ ناصیل یازمشلر ؟ ونه درلو یاشامشاردر ؟ سؤالارینه اکثریا بر جواب ویرمهین تذکرة الشعرا مجموعهلرینک سنک خزل کتبا به سی ، یاخود نفوس تذکرة سی قدر مختصر وروحسز صحیفهلرله بر ادبیات تاریخی یازمق نه قدر کوچ اولدوغنی دوشوندک ؟ اهلریده بویله بر مارغ یازاجقلرک آنه بر معلومات منبهی تو ییم ایتمک ایسته دک وادبازنک برچو عقه بر قاج سنه اول بر تذکرة ایله مراجعت ایتمک ؟ آلدیغمز جوابلر :

• ۱ •

۲۱ نیسان ۱۳۲۶ تاریخی کرمنامه کزه شمدی به قدر جواب ویره مدیکم ایچون محجوم . بو کون المه الدیغم قام بی چوقدن ترک ایتمشدرکه بونی ده سز چوقدن کورمش آ کلامشسک زدر . لکن منتفانه یازلمش بر مکتوبه مقابله عرض تشکر ایتمک می مریکی معناسیله معایر ادب بولدیغمدن برسندن زیاده امتداد ایدن غیر اختیاری سسکوتمه نهایت ویرمک مجبوریتدیم . بناء علیه حق حقیرانه مده اظهار بیوردیغکنز انار توجه و محبتدن پک زیاده متحسس و متشکر اولدینمی سزه اتیان ایدیورم . بو کون خاطر کزده اولوب اولدیغنی بیله مدیکم او مکتوب کزده کی اسئله به کنجه : عرب ادباسیله پک اوقدر مشغول اولدیغمی ، ایران شعر اسندن مفیدی ایله حافظی و فرورسی بی سائر لرینه ترجیح ایندیگمی و فرنگلردن ایسه سکسیر ، هورغو و لامارتین و قورنی ایله . اسین دن بشقه لرله توغلام محدود بولندیغنی ورومانیتیزم ، ره آیزم ، سنیوایزم ، فلاسینیزم مساکر یله نیم بیله هیچ بر مناسبتم اولیوب انار گترانه مدن بونلرک جمله سیله اختلاطده بولندیغمه قائل اولانلر وار ایسه ده اعتقادیمجه - حامدیزم - دن بشقه سالک اولدیغم مسلك کوستر یله میه . جکنی و اسلاف عثمانیه ایچنده سائر ادبازن کی قدمادن فضولی باقی ، نابی ، نفعی ، نریم ، غالب و امثالی اعظم شعرایی کمال احترام ایله یاد وحق بونلردن بضیلرینی تقلیدی دخی اعتیاد ایندیگم معلوم ایسه ده اک صحیح فیض والهامی - شناسه و کمال واکرم - مکتبندن تلقی ایلدیکمی ؛ وکندی انار مدن هانکیسینی تقدیر ایندیگمه کنجه : بونلر اولاد قیلندن اولمقله برینی دیگرندن زیاده سومک قابل اوله میوب جمله سنی ده گاه تقدیر وکاه تکدیر ایتمکده مضطر قالدیغمی بیانه مسارعت ایدر و - حیات خصوصیه مساعیکزک خطوط اساسیه سی ندر ؟ - سؤالنه جواب آده ادبیات ، سیاسیات و برده مع التأسف هوانیاتدر دیرم .

۲۶ مایس ۱۹۱۱

عبدالحق حامد



وسائط تخریبیه حربیه نك صالح و مسالت دورنده استعمالی : محاربه طانقلرینک انهارده و قنالرده امتعه تجاربه ایله دولو معونه لری جرایتمی محاربه ده آتش و اولوم صاچان طانقلر ، شمدی امتعه تجاربه چکپور . محاربه نك مولد حقیقیسنک رقابت تجاربه و اقتصادیه اولدیغنه نظراً آلات حربیه نك ده نهایت مسالتجو وظیفه لرده قولانلی طبیعی ایدی .

Le tank dans son travail de la Paix

محمد عا کف پک ، بر اثری سومک ایچون اونی مسلك و مکتب نقطه سندن تدقیق و انتخاب ایتمکسزین ، علی الاطلاق کوزللك آرادینی عیاناً کوریلپور . نصل که وبقنور هوغو یه ده پک مجلوبدر . بو حالنی عاجزانه و پک زیاده تقدیر ایدرم .

شاعر لر مژدن ندیمی ده چوق سور ، فقط نفعی به اوقدر محبتی یوقش . بن عزیز دوستمک قصائد سرای اعظم مژدن دریغ تقدیر ایتمسینی منفی بر حقمزلق عدایدرم . او قدر سویدیکی نامق کالده نفعمینک نفوذی ، حتی شناسینک ککنندن زیاده دره . رجائی زاده اکرم بکک اوراقی آراسنده نامق کمال بکک ماغوسا زندانندن یازلمش و شیمدی به قدر هیچ نشر اولنماش بر مکتوبی کورمشدم .

مابعدی وار

ملیمان تطف

